

Het Evangelie naar Matteüs

Door: D.T. Brinkman.

Naar: zie bronnen

Het Evangelie naar of van Matteüs, kortweg aangeduid als "Matteüs", is het éérste boek van het Nieuwe Testament. Deze bespreking bevat tevens een gedeelte (Jezus in de woestijn) wat vrij vertaald/bewerkt is overgenomen uit Halley's Bible Handbook.

- Inleiding
- Tussen de Testamenten
- De Joodse- of Oud-Testamentische Canon
- Matteüs: hoofdlijnen
- Wie is Jezus volgens Matteüs?
- Jezus in de woestijn
- Notities bij Matteüs 28
- De Messias en Zijn Koninkrijk

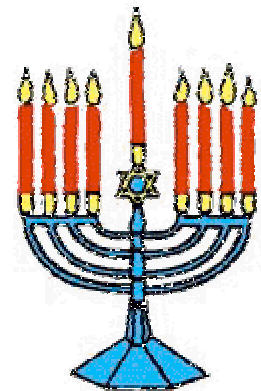
Inleiding

Kinderen die een Christelijke opvoeding krijgen leren op de (basis)school en in de zondagsschool naast de overbekende verhalen uit het Oude Testament uit de Evangelieën en de Handelingen vaak over de geboorte van Jezus (kerst) en de andere feesten (pinksteren, pasen), hoe Jezus op twaalfjarige leeftijd naar Jeruzalem ging, over de wonderen die Hij deed, etc. Als we dan volwassen zijn verschuift de aandacht, zeker in Evangelische kringen, vaak naar de brieven van de diverse apostelen en de profetische boeken uit het Oude Testament. Meestal heerst de gedachte dat we "genoeg weten" over de Evangelieën of dat de Evangelieën minder relevant zijn omdat deze "bedoeld zijn voor Israël". Populair gezegd: daarmee lappen we de regels voor de Bijbelse methode van Bijbelstudie aan onze laars. Daarom besteden we in deze cursus ook de nodige aandacht aan de Evangelieën, te beginnen met het éérste Evangelie van het Nieuwe Testament: Matteüs.

Tussen de Testamenten

Het laatste boek van het Oude Testament, Maleachi, was ca. 400 jaar voor de komst van Christus op schrift gesteld. Matteüs maakt deel uit van de vier evangelieën waarin het leven, de leer en het werk van Jezus beschreven wordt. In de tussenliggende periode was er veel gebeurd. In Maleachi was Juda een provincie van Perzië. De perzen waren "milde regenten", en waren ongeveer 200 jaar een wereldmacht. Na de Perzische overheersing volgde in 332 v.Chr. de Griekse invasie. Alexander de Grote veroverde Juda (onder andere). Hij spaarde Jeruzalem en stond de Joden toe in Alexandrië te wonen. Na zijn dood viel het rijk in handen van vier generaals. Juda kwam al snel onder de controle van Egypte. Ook onder de regering van Egypte kenden de Joden vrede en voorspoed, ze stichten diverse synagoges en nederzettingen in Egypte. Alexandrië werd een invloedrijk Joods centrum.

In 198 v.Chr. kwam Juda onder Syrisch bewind. Antiochus Epiphanus was een bitter en gewelddadig heerser, vooral ten op zichte van de Joden; hij deed er alles aan ze te decimeren en hun religie te vernietigen. Hij verwoestte Jeruzalem, verbood de Tempeldienst en onteerde de tempel, verbood de besnijdenis, verkocht duizenden Joden als slaaf en vernietigde alle kopieën van de Schriften die hij kon vinden. Middels marteling probeerde hij de Joden af te laten keren van hun geloof. Dit heeft geleid tot de opstand van de Makkabeeën met als resultaat de Joodse onafhankelijkheid van 166 - 63 v.Chr.. Het begin van de opstand was wonderlijk; de priester Mattatias kreeg opdracht te offeren aan Zeüs en weigerde dit vastbesloten. Hij doodde de officier die hem de opdracht gaf en ook een jood die had gehoorzaamd. Daarna vluchtte hij met zijn vijf zonen de heuvels in. Een groep trouwe Joden sloot zich aan bij hen en namen als strijdkreet over "Laat ieder die vurig is voor de Wet en het Verbond achter mij komen!". Ze voerden een

succesvolle guerrilla-oorlog. Vlak voor zijn dood droeg Mattatias de leiding over aan zijn zoon Judas. Tegen de verwachting in was Judas met zijn volgelingen zeer succesvol in de strijd tegen Syrië en dwongen zij een verdrag af. In 165 herbouwde Judas het altaar in de Tempel, wijdde het opnieuw in en herstelde de Tempeldienst. Deze gebeurtenis wordt nog elk jaar herdacht tijdens het Chanoeka-feest. In 63 v.Chr. werd door de Romeinen Jeruzalem ingenomen en daarmee kwam een einde aan de onafhankelijkheid van Juda (toen: Palestina).

De Edomiet Herodus Antipas - een nakomeling van Ezau! - werd als heerser over Palestina aangesteld door de Romeinen. Hij werd opgevolgd door Herodes de Grote, die koning over Palestina was tot 3 v.Chr. Hier zien we dat onze jaartelling niet juist is, aangezien de Here Jezus werd geboren tijdens zijn regering, ca. 2 a 3 jaar voor Herodus' dood oftewel rond het jaar 6 "voor Christus" of beter 6 voor de jaartelling! Om de Joden gunstig te stemmen herbouwde Herodus de Tempel met veel pracht en praal maar was tegelijkertijd een brute heerser die nergens voor terugdeinsde - zie "de kindermoord van Bethlehem", Matteüs 2:16-17. Op dat moment was Jezus al lang geen baby meer, Herodus liet niet voor niets alle kinderen tot 2 jaar vermoorden, en was ook niet meer in de stal - zie Matteüs 2:11: ze gingen het huis binnen.

De Joodse- of Oud-Testamentische Canon

De Joodse "canon" ontstond in de loop der tijd, en was in deze tijd min of meer definitief geworden; deze bestond uit de boeken van Mozes (Genesis - Deuteronomium), het boek van Jozua, de geschiedschrijvingen van onder andere Samuël en de profetische boeken. Deze verzameling werd kortweg "de Schriften" genoemd maar ook wel het Woord van God. Zo duidde ook de Here Jezus ze aan. In het Nieuwe Testament vinden we ca. 300 citaten uit "de Schriften". Eén van de geciteerde boeken is tegenwoordig verdwenen en werd niet tot deze verzameling gerekend: "het boek van Henoch", waaruit Judas later citeert. De meeste citaten in het Nieuwe Testament zijn uit de versie welke wordt aangeduidt als de "septuagint", de in Alexandrië gemaakte Griekse vertaling van de Hebreeuwse teksten. Hoewel deze ook apocriefe boeken bevatte is het opvallend dat in het hele Nieuwe Testament géén énkél citaat uit de apocriefe boeken voorkomt! Dit is een duidelijk bewijs dat noch de Here zelf, nog de Apostelen de apocriefe boeken erkenden.

Het is onduidelijk wanneer exact de Joodse Canon is vastgesteld. De Joodse traditie wil dat Ezra dat heeft gedaan. Echter, uit andere delen van de Schrift blijkt dat wanneer een profeet of leider Goddelijk geïnspireerde geschriften of historisch belangwekkende documenten had geschreven, deze in de Tempel werden bijgeplaatst. Dit zal zijn gedaan ná grondige toetsing. Er werden van de Schriften (exacte) copieën gemaakt. Nadat de Babyloniërs de Joden wegvoerden werden veel van de Schriften vernietigd. Ezra heeft de (gedeeltelijk) beschadigde copieën verzameld en er voor gezorgd dat er weer complete boekrollen werden samengesteld (restauratie). Deze set "Tempelrollen" dienden als basis voor copieën, welke werden gedistribueerd naar de synagogen. Flavius Josephus bevestigt de lezing dat in de dagen van Ezra (de periode van Artaxerxes) de Canon vaststond. Naast de Schriften en de apocriefe boeken was er ook nog een andere collectie geschriften bekend bij de Joden in de dagen van Jezus, zoals de boeken van Henoch en andere welke waren geschreven door vaak onbekende schrijvers die de naam van een held uit een ver verleden droegen. Deze geschriften droegen vaak een "Messiaans karakter"; dat wil zeggen dat het thema van de boeken vaak de komst van de Messias was.

Hoewel de septuagint in het Grieks is, was de voertaal in de tijd van de Here Jezus (inmiddels) het Aramees; de antieke Syrische taal welke nauw verwant is aan het Hebreeuws. Er bestonden dan ook Aramese (mondellinge en schriftelijke) vertalingen en interpretaties van de Schriften, "Targums".

Daarnaast kenden de Joden de Talmud (Talmoed): een collectie van diverse tradities en uitleggingen van het Oude Testament welke rond de 2e eeuw n.Chr. op schrift werden gesteld en later werden uitgebreid met commentaren er op. Het was met name de Talmud, de Joodse leer en regels, waartegen de Here ook vaak ageerde.

In de eeuwen dat er geen Tempel was ontstonden ook de synagogen; de "leerhuizen" waar onderwijs werd gegeven en men samenkwam rondom de Schriften. Ondanks de herbouw van de Tempel bleven de synagoges gehandhaafd, ook in Jeruzalem.

Hier zien we in het kort de situatie waarin Israël (Palestina) zich bevond toen de Here Jezus naar de aarde kwam en Matteüs zijn Evangelie op schrift stelde. Het is de context of achtergrond waartegen we alles kunnen zien en lezen.

Matteüs: hoofdlijnen

Het Evangelie naar Matteüs is het Evangelie over Jezus de Messias. Matteüs legt hier de nadruk op: Jezus is de Messias zoals voorspeld door de Oud-Testamentische profeten. De conclusie kan dus zijn dat hij met name de Joodse lezers in gedachten heeft gehad maar dat sluit andere lezers niet uit! In het boek komt zo regelmatig de uitdrukking "Koninkrijk der Hemelen" voor dat het ook wel het "Koninkrijksevangelië" wordt genoemd. Het boek is min of meer chronologisch opgezet, maar de leidende lijn in de vertelling is rondom gebeurtenissen en onderwerpen. Het geeft ook een redelijk complete weergave van de leringen van de Here en besteed veel aandacht aan de Bergrede, de komst van Christus in de eindtijd en het 'einde van de wereld'.

In het boek wordt Matteüs niet als de schrijver genoemd, maar alle vroege kerkvaders vanaf Papias - een leerling van Johannes - erkennen of benoemen het als een werk van Matteüs. Over Matteüs, ook Levi genoemd, is niet veel bekend. Hij wordt een aantal malen genoemd als één van de twaalf discipelen en zijn roeping wordt beschreven onder andere Matteüs 9:9-11. Hoewel Lucas vermeldt dat Matteüs een feestmaal aanricht voor de Here en zijn gevolg, vermeldt Matteüs dit - bescheiden! - niet. Zijn hele boek draait om Zijn Meester: de Messias!

Volgens de traditie zou Matteüs een eerste versie van het Evangelie in het Hebreeuws (Aramees?) hebben geschreven en daarna een later aangevulde/meer gedetailleerde versie in het Grieks. Daarnaast zou hij volgens de overleveringen een aantal jaren in Palestina gepredikt hebben, waarna hij naar het buitenland zou zijn vertrokken om te prediken.

Zijn beroep - tollenaar of, "belastingambtenaar" - was er de reden voor dat hij gewend was gedetailleerd zaken bij te houden op schrift en dus op zijn minst goed kon lezen en schrijven. Tegenwoordig wordt vaak beweerd dat Matteüs voor zijn Evangelie geleend/gecopicieerd zou hebben van of uit het Markus Evangelie of uit dezelfde bron zou hebben geciteerd. Volgens Dr. Halley is dit absurd, want, zo stelt hij: "Het is niet eens zeker dat Markus een oog-getuige is geweest van de Here Jezus, waarom zou Matteüs als ooggetuige dan uitgerekend van hém iets overschrijven?". Ook zijn er die beweren dat niet alleen Matteüs en Markus van elkaar of uit eenzelfde bron zouden hebben geciteerd maar ook Lucas. Deze brondocumenten zouden verloren zijn gegaan. Dat is dan wel heel vreemd, aangezien een dergelijk brondocument zo belangrijk werd geacht door deze drie Evangelisten! Naar mijn oordeel komen dit soort verhalen in de wereld door of uit ongelof; het zijn vaak de schriftcritici die deze dingen poneren als "zou het niet zo zijn dat" -op basis van allerlei slimme vondsten of ideeën- en vervolgens wordt een dergelijke gedachte door latere schrijvers neergelegd als een "waarheid".

Een reden voor dit soort gedachten kan zijn geweest dat bijvoorbeeld Lucas schrijft, in het 1e vers van zijn boek:

"Nadat reeds velen zich tot taak hebben gesteld om een verslag te schrijven over de gebeurtenissen die zich in ons midden hebben voorgedaan" (Lucas 1:1 NBV)

Daarnaast vertelt Lucas dat deze verslagen en overleveringen kwamen van mensen die ooggetuigen waren geweest van deze gebeurtenissen. Met andere woorden: er waren veel méér dan vier "Evangelieën". Wij kennen er nu nog vier, en de reden is wellicht gelegen in het feit dat deze de meest complete zijn geweest én dat ze zijn geschreven door Apostelen en evangelisten oftewel: het waren geschriften van mensen met door de Here gegeven autoriteit als leiders en Evangelisten. Matteüs en Johannes waren discipelen (Apostelen), Lucas een Evangelist, arts en metgezel van Paulus en Marcus de schrijver en metgezel van Petrus. Zijn Evangelie zou dan ook wellicht net zo goed "Het Evangelie van Petrus" hebben kunnen heten... Met recht mensen die uit eerste hand of zeer dicht bij de bron stonden en van goede reputatie. Uiteraard is boven alles het volgende een feit: het is de Here zélf die bepaald heeft welke boeken of verslagen -door Zijn leiding, via Zijn Geest- voor de gemeente bewaard en doorgegeven moesten worden.

Wie is Jezus volgens Matteüs?

Matteüs begint zijn verslag met de stamboom, volgens de natuurlijk lijn, van de Here Jezus en maakt daarmee meteen duidelijk wat het doel is van het boek: aantonen wie Jezus was. Dat het niet zomaar een leider was, maar een afstammeling van David (naar de mens gerekend) en daarmee rechthebbende op de troon van Israël. Daarna gaat hij verder met de geboorte van Jezus: Maria die zwanger werd op bovennatuurlijke wijze en hiermee werd een (eerste) profetie vervuld aan Jezus. Lukas schrijft hier ook over, de andere twee Evangelie-schrijvers vermelden dit niet - klaarblijkelijk in de veronderstelling dat dit bekend was.

Over Jozef, zijn stiefvader of naar de wet zijn vader, is niet veel bekend. Wel zien we dat hij met Maria naar Bethlehem gaat, samen met haar en het kind naar de Tempel gaat, de vlucht naar Egypte regelt, en vervolgens met het gezin terugkeert naar Nazareth. Ook weten we dat hij timmerman was en dat er minimaal zeven kinderen in het gezin waren. Het is mogelijk dat hij niet meer leefde toen Jezus in het openbaar op ging treden alhoewel Matteüs 13:55 kán doen vermoeden dat hij nog leefde. Bij de kruisiging was Jozef niet aanwezig. De meeste commentatoren gaan er van uit dat hij toen niet meer leefde, mede omdat Jezus de zorg voor zijn moeder opdraagt aan Johannes. Ook over Maria lezen we niet veel in de Evangelieën. Wel dat zij soms in Jezus' omgeving was en in Handelingen wordt zij gerekend onder de discipelen. Dat is niet verwonderlijk; zij wist al voor ieder ander levend wezen wat voor een bijzonder mens Jezus was en kende de betekenis van Zijn komst naar deze wereld!

Matteüs gebruikt veruit de meeste citaten, in vergelijking met andere Evangelisten, uit het Oude Testament. Uiteraard om te tonen aan de lezer(s) dat het deze Jezus was die de profeten hadden gezien; de Messias die komen zou om Israël te redden. Een aantal van deze aangehaalde profetieën:

- * dat Hij uit de familie van David was (zie eerder);
- * geboren uit een maagd (Matteüs 1:23);
- * geboren in Bethlehem (Matteüs 2:6)
- * dat Hij moest vluchten naar Egypte (Matteüs 2:15);
- * dat hij zou wonen in Galilea (Matteüs 4:14, 15), Nazareth (Matteüs 2:23);
- * dat zijn komst zou worden aangekondigd door "Elia" (Matteüs 3:3,4 en 11:10-14);
- * dat Hij zou komen voor álle volken (Matteüs 12:15-21);
- * dat Zijn dienst op aarde er tevens een was van genezing van zieken (Matteüs 8:17);
- * dat Hij onderwijzen zou door het vertellen van gelijkenissen (Matteüs 13:14-15);
- * dat Hij zou worden verworpen door de leiders van het volk (Matteüs 15:7-9);
- * dat Hij Jeruzalem zou binnenrijden als een koning (Matteüs 21:5);
- * dat Hij zou worden gedood (Matteüs 26:31) en verraden door een vriend voor dertig stukken zilver (Matteüs 27:9-10);
- * dat Hij zou sterven tussen de misdadigers en worden begraven bij de rijke (Matteüs 27:57-60, wat verwijst naar Jesaja 53:9. Dit wordt niet geciteerd maar het feit wordt benoemd);
- * dat zelfs de woorden die Hij zou spreken als stervende waren voorzegd (Matteüs 26:46)
- * dat Hij de Schriften vervulde (Matteüs 26:54, 56)

Is het niet fascinerend om te zien -en ik laat hier nogal wat plaatsen weg ook!- dat al deze profetieën uit het Oude Testament feilloos in vervulling zijn gegaan? Zijn hele leven, de belangrijkste gebeurtenissen en bijbehorende incidenten tot in het kleinste detail, zijn vooraf door de profeten in het Oude Testament voorzegd! Het kán géén toeval zijn geweest dat op één mens al deze profetieën (en vele andere) zo precies in vervulling zijn gegaan. Geen méns is in staat dit zó te "organiseren". Daarnaast zijn er ontelbaar veel getuigen geweest van de diverse gebeurtenissen. Voor Matteüs is dan ook "de bewijsvoering rond".

Door deze opsomming zien we het thema van het Evangelie naar Matteüs bevestigd en hebben we ook direct een goede indruk van de inhoud van dit Evangelie.

In de laatste hoofdstukken vinden we een stuk toekomstvoorzegging, zowel lange- als korte termijn. Onder verwijzing naar Daniël spreekt de Here Jezus zelfs over de periode van de grote verdrukking. Deze toespraak wordt gegeven vlak voordat Jezus sterft en nádat Hij openlijk afscheid heeft genomen

van de Tempel nadat hij een zeventvoudig "wee" (waarschuwing of oordeelsaanzegging) heeft uitgesproken over de schriftgeleerden en farizeeën in Matteüs 23:13-33.

Jezus - Jaap van Dijk - www.jaapvandijk.com - overgenomen met toestemming van de schilder. Daarna wordt in 23:34 aangekondigd dat er profeten, wijzen en schriftgeleerden naar ze gestuurd zullen worden die door hen zullen worden gedood, gekruisigd zelfs, en geselsd. Een duidelijke profetie van wat er in de jaren na de dood en opstanding van de Here gebeurde (de

Christelijke gemeente die vervolgd werd door de Joden) en Hij verzekerd ze (wederom profetie: de verwoesting van Jeruzalem ca. 40 jaar later) dat alle oordelen op "deze generatie" zullen neerkomen: "jullie stad wordt eenzaam aan haar lot overgelaten" (Matteüs 23:38).

In Matteüs 25 volgen nog twee gelijkenissen en daarna de uitlegging; de Here Jezus maakt duidelijk dat Hij zal komen om te heersen over alle volken. En vervolgens deelt Hij de discipelen mee dat Hij over twee dagen gekruisigd zal gaan

worden (26:1-2). Alléén iemand die Goddelijk inzicht heeft kan dit voorzien. En .. dit vooruitzicht dragen zonder te vluchten. Hij wist waarom dit moest gebeuren, een inzicht ontstaan toen hij veertig dagen werd verzocht in de woestijn (zie verder). Hierna beschrijft Matteüs vrij gedetailleerd het sterven en opstaan van de Here Jezus en de uitzending van de discipelen.

Jezus in de Woestijn

(vrij naar: Halley's Bible Handbook, Dr. H. H. Halley)

Eén van de meest opmerkelijke gedeelten in het Matteüs Evangelie is Matteüs 4:1-10, "Jezus in de Woestijn". Zo opmerkelijk dat het zelfs in een aantal speelfilms is naverteld. In dit gedeelte lezen we dat na zijn doop Jezus "door de Geest meegevoerd [werd] naar de woestijn om door de duivel op de proef gesteld te worden". Na veertig dagen en veertig nachten van vasten begint de satan hem te verzoeken. Het is een intrigerend verhaal. Waarom gebeurde dit? En: hoe moeten we ons dit voorstellen?

Ná de verzoeking in de woestijn begint Jezus' verkondiging; hij liet Nazareth achter zich en ging wonen in Kapernaüm, aan het meer van Galilea "in het land van Zebulon en Naftali".

Het verhaal van de verzoeking in de woestijn wordt tevens in het Evangelie naar Lucas en Marcus verteld en daarmee is het verhaal door drie evangelisten bevestigd. De vraag is waarom dit gebeurde zo vlak na zijn doop. Bij Zijn doop kwam de Heilige Geest op Hem. Dit is een opmerkelijk gegeven. Immers; wij geloven dat vanaf Zijn geboorte de Here volledig mens was maar óók dat Hij God is.

Halley schrijft:

"Voordat Jezus mens werd, wist Hij dat Hij naar de wereld zou gaan om te lijden als Lam van God voor de zonde van de mensen. Maar Hij kwam in een kribbe. Moeten wij geloven dat Jezus als kleine baby alle kennis had welke Hij vóór Zijn komst naar deze aarde had en de beperkingen van het menselijke lichaam op zichzelf legde? Is het niet natuurlijker te aanvaarden dat Zijn kennis van vóór zijn geboorte langzaam groeide in Hem samen met zijn opleiding en opgedane levenservaring? Natuurlijk had zijn moeder Hem verteld over de bijzondere gebeurtenissen rondom Zijn geboorte. Hij wist dat hij de Zoon van God was en de Messias. En er is geen twijfel mogelijk dat Hij met zijn ouders vaak zal hebben gesproken over deze feiten en hoe Hij dit zou moeten uitvoeren. Maar pas toen de Heilige Geest op Hem kwam wist, zag en beseftte Hij -als mens- volledig wát en hóe Hij de wereld zou gaan redden van de zonde".

Het is naar mijn mening niet zo dat we moeten geloven of aanvaarden dat Jezus, als opgroeiend kind, al wist dat Hij zou sterven aan een kruis, om de zonde van deze wereld, van deze schepping, te dragen. Hij was volledig mens, en zonder de Goddelijke inwoning van de Heilige Geest is een dergelijk

voorzicht voor een mens niet te dragen. Daarnaast zal Hij tot op het moment van de éénwording met Zijn Vader - middels de inwoning van de Heilige Geest - geworsteld hebben met de vraag hoe als Messias Zijn volk te bevrijden. De Joodse traditie vulde namelijk het begrip "Messias" heel anders in! En, als mens was Hij met deze opvattingen en gedachten opgegroeid en waren ze Hem onderwezen.

Het effect was het her-krijgen van het volledige Goddelijke inzicht - nu als mens. Hij zondert zich daarom af, veertig dagen en nachten, in de woestijn om te "worstelen" met alles wat er moet gebeuren. Kunt u zich voorstellen wat het vooruitzicht van een dergelijke marteldood, een dergelijke zware last, doet met een mens? Het weten dat het moet gebeuren, het onomkeerbare er van? Bij de doop kwamen dus de dingen die Hij wist en zag vóór Hij mens geworden was terug. De klap moet geweldig geweest zijn, lichamelijk en geestelijk. Een normaal mens zou dit niet aangekund hebben....

De verzoeken

De Bijbel vertelt vrij kort over wat er in die periode allemaal gebeurde. Wat was de aard van de verzoeken en beproevingen? We kunnen, gezien de hele voorgeschiedenis en achtergrond van de Here gevoelig aannemen dat Hij een enorme passie had om deze wereld te redden, ook als mens. Hij wist dat dit Zijn Goddelijke missie was, al vanaf zijn vroege jeugd. In de familie was het bekend dat Jezus komst naar de aarde een profetische waarde had, daarom ook dat Johannes protesteerde toen Jezus zich door hem wilde laten dopen! Hij zegt niet voor niets: "Ik zou door U gedoopt moeten worden" (Matteüs 3:14). Maar wat zegt Jezus, aangevend dat Hij heel goed weet dat Zijn roeping Hem bekend is: "Laat het nu maar gebeuren, want het is goed dat we op deze manier Gods gerechtigheid vervullen" (Matteüs 3:14). De vraag was alleen: Hoe moest Hij Zijn opdracht vervullen? Hóe moest Hij de wereld redden? Hij had de macht gekregen met geweld de wereld te redden. De satan wijst Hem op Zijn macht: hij zou zelfs stenen in brood kunnen veranderen... als Hij dat wilde. Maar wat doet Jezus? Hij wijst de satan terecht. Hij accepteert het voor de mens verleidelijke aanbod niet om een knieval te maken voor satan door hem te aanbidden en zodoende de wereld in Zijn hand te krijgen. Nee, Hij kiest er voor God boven alles te gehoorzamen. Hij kiest er voor de wereld -de mensen- te redden door ze te vragen hun leven vrijwillig aan Hem te geven.

Was de satan aanwezig, fysiek? Dat wordt ons niet verteld. Er wordt niet verteld in welke vorm de satan verscheen aan Hem. Of dat het een innerlijke strijd betrof. Maar Jezus herkende de suggesties en influisteringen van de satan, biedt weerstand hieraan en de satan laat hem met rust.

Bronnen:

- De Bijbel gaat Open, M. Batchelor
- Halley's Bible Handbook, Dr. H.H. Halley
- Nieuwe Bijbel Vertaling
- Bible Notes, S. Abigail

Schilderij Jezus aan het kruis (c) Jaap van Dijk. Overname met toestemming.

Notities bij Matteüs 28

Door: D.T. Brinkman.

In Matteüs 28 vinden we de geschiedenis van de opstanding van Christus Jezus. Het hoofdstuk is onder te verdelen in drie stukken:

- * 1-8 de opstanding
- * 9-10 verschijning van Jezus
- * 11-15 omkoping van de wacht

Vanuit dit hoofdstuk zijn ook een aantal interessante lijnen te ontdekken naar andere bijbelgedeelten. Deze andere gedeelten geven ook meer inzicht in een aantal vragen die (kunnen) ontstaan bij het lezen van Matteüs 28:11-15.

De eerste twee delen van dit hoofdstuk zijn vrij bekend. We hoeven daar verder nauwelijks op in te gaan, het verklaart zichzelf. Het derde deel, de omkoping van de wacht, roept soms enige vragen op. Interessante vraagstukken ook, die ons inzicht geven in de relatie tussen ondermeer de "priesterstand" van Israël en de Romeinen maar ook de verhouding tussen de priesters met de Gemeente van Christus Jezus.

De wacht bij het graf

In Mt. 28:11-15 lezen we dat de Romeinse wacht -na de opstanding- opmerkelijk genoeg naar de hogepriesters gingen en vertelden wat er gebeurd was: Jezus was opgestaan uit het graf! Vervolgens vergaderen deze priesters met de oudsten (= de leiders van het volk) hoe ze nu verder moesten handelen. Ze besloten de soldaten een flink bedrag aan geld te geven, en hen weg te sturen met de opdracht "zijn leerlingen zijn 's nachts gekomen om hem weg te halen terwijl wij sliepen". Daarnaast krijgen de wachters te horen dat eventuele problemen met hun superieuren wel door de hogepriesters en de leiders van het volk worden geregeld, ze moesten zich daar geen zorgen over maken.

Je zou verwachten dat de Romeinse wacht na het gebeuren naar hun eigen superieuren zouden gaan, niet naar de religieuze leiders van het door hen onderdrukte volk.

In Matteüs 27:62-66 lezen we de verklaring: deze wacht was aan de Joodse leiders ter beschikking gesteld door Pilatus. Ze stonden daarmee onder het bevel -voorzover het deze opdracht betrof- van de hogepriesters. Dat verklaart dus waarom zij na het gebeuren niet direct naar hun superieuren gingen, wat normaal zou zijn geweest, maar naar de hogepriesters! Zij hadden deze wacht ter beschikking gekregen omdat zij wisten dat Jezus had verklaard dat hij na drie dagen uit het graf zou opstaan. Om dit te voorkomen had men het graf verzegeld en er een wacht bij geplaatst. Want, als Jezus inderdaad zou opstaan uit het graf, zou hij daarmee bewijzen dat hij (a) een profeet was, groter dan Mozes en Elia en (b) dat hij inderdaad Gods Zoon, God zélf, was! Dat wilden zij ten koste van alles voorkomen.

De opstanding wordt tot op de dag van vandaag bestreden door mensen. Hoewel er zeer veel grond of zelfs bewijs voor is te vinden, ook buiten-Bijbelse of door middel van logisch redeneren, willen veel mensen dit eenvoudigweg niet aanvaarden. De leugen die de wacht moest gaan rondvertellen werd indertijd dan ook door mensen in eerste instantie graag geloofd - net als in onze tijd.

Al is de leugen nog zo snel...

De Waarheid zal deze op een dag achterhalen! Maar... hoe kan het dat wij de waarheid hierover kennen? Hoe kan het dat wij weten wat daar in het geheim werd besproken? Dat deze gegevens zelfs zijn vermeld in de Bijbel? Immers: de bijeenkomsten van het Sanhedrin waren niet openbaar! In Handelingen 5:34-40 lezen we bijvoorbeeld ook over een bespreking in het Sanhedrin, de religieuze raad van Israël, en de beroemde woorden die Gamaliël daar sprak. Dit terwijl in Handelingen 5, vers 34, staat dat Gamaliël opdracht gaf de apostelen "een ogenblik naar buiten te brengen". Daarna zegt hij, vers 38: "houdt u afzijdig van deze mensen en laat hen begaan, want als het menselijk werk is wat zij nastreven, zal het op niets uitlopen, maar als het Gods werk is, zult u niets tegen hen kunnen uittrichten, of het zou wel eens kunnen blijken dat u tegen God strijd".

Deze woorden van Gamaliël bleken zeer profetisch: inmiddels zijn wij bijna 2000 jaar verder en nog steeds wordt het Woord van God verteld aan iedereen die het maar horen wil en worden nog steeds veel mensen gered door dit Woord van God! Gamaliël wilde niet dat de Gemeente van Christus kennis kreeg van deze woorden, daarom stuurde hij de apostelen naar buiten. Toch weten wij er nu van, net als het 'omkopingsschandaal' eerdergenoemd.

Hoe is dit mogelijk? De sleutel ligt in Handelingen 6:7.

"Het woord van God vond steeds meer gehoor, zodat het aantal leerlingen in Jeruzalem sterk groeide; ook een grote groep priesters aanvaardde het geloof".

Belangrijke getuigen!

Deze priesters wisten "van de hoed en de rand". Zij wisten precies wat er gebeurd was én dat Jezus wérkelijk opgestaan was; immers: zij hadden het opstandingsverhaal uit de éérste hand gehoord: van

de wachters! Betere getuigen kon je niet hebben... Deze priesters en hun bekering waren hét bewijs en dé bevestiging van het verhaal van de getuigen uit de kring van volgelingen van Jezus (de discipelen en de vrouwen die hem volgden - die als bevooroordeeld zouden kunnen worden gezien of zelfs als verspreiders van een leugen). Immers, als de leugen die de wachters hadden verpreid de wáárheid was, dan waren deze priesters absoluut nooit tot geloof gekomen! Het belang van deze getuigen, de tot geloof gekomen priesters, mag dan ook niet worden onderschat! Het is een bevestiging van de Bijbelse geschiedenis uit een zeer 'onverdachte hoek'.

Dit éne vers, Handelingen 6:7, is dan ook dé verklaring voor de vraag hoe de Christenen -en de schrijvers van de Evangelieën- weet hebben gekregen van de beraadslagingen en het geheime overleg van de (hoge)priesters en de andere (religieuze) leiders van Israël. Onder andere omtrent het verraad van Judas, het overleg met Pilatus en Herodus, de omkoping van de wacht, de woorden van Gamaliël, etc.

De priesterorde

Uit het bovenstaande zal duidelijk zijn dat de priesterstand in Israël behoorlijk gecorrumpeerd was. Zij werkte nauw samen, ten behoeve van hun eigen positie (sociaal, financieel), met de Romeinse bezetter. Toch zien we ook dat een bepaalde categorie priesters gewetensvol was en de waarheid aanvaarde: zij kwamen tot geloof en voorzagen de schrijvers van de Evangelieën van belangrijke informatie die we anders nu nog steeds zouden moeten missen.

De Messias en Zijn Koninkrijk

Naar: Auteur onbekend

Het Evangelie van Matteüs benadrukt, zoals eerder uitgelegd, het Messias-zijn van Jezus. Hij geeft tevens de Koninklijke stamboom weer en benadrukt daarmee tevens de Koninklijke bloedlijn van Jezus. Zowel vanuit de voorgeslachten van Maria als de voorgeslachten van Jozef van wie hij, naar de mens gerekend, een zoon was.

Jezus de Messias

Benadrukt wordt, door Matteüs, de Messiaanse bediening van Jezus. Hij ís de Messias. In Matteüs wordt hij 17 maal de Christus genoemd (het Griekse equivalent van Messias) en daarnaast wordt hij 9 maal de Zoon van David genoemd. Daarnaast wordt hij de Zoon van God genoemd (Mt. 8:29, 16:16, 26:63, 27:43) en Heer.

Wie het Evangelie leest kan het niet ontgaan dat hij -door aanhaling van meer dan 60 citaten uit het Oude Testament- wordt aangeduid als de vervulling van de woorden van de profeten. Daarnaast kunnen we in Matteüs lezen dat Jezus wordt beschouwd als superieur aan alle profeten die hem voorgingen. In Matteüs 12:1-8 lezen we bijvoorbeeld:

1 Te dien tijde ging Jezus op de sabbat door de korenvelden en zijn discipelen kregen honger en begonnen aren te plukken en te eten. 2 Maar toen de Farizeeën dit zagen, zeiden zij tot Hem: Zie, uw discipelen doen wat men op sabbat niet mag doen. 3 En Hij zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen wat David gedaan heeft, toen hij en die met hem waren honger kregen? 4 Hoe hij het huis Gods binnengegaan is en zij de toonbroden hebben gegeten, waarvan hij noch die met hem waren mochten eten, doch alleen de priesters? 5 Of hebt gij niet gelezen in de wet, dat op de sabbat de priesters in de tempel de sabbat schenden zonder schuldig te zijn? 6 Maar Ik zeg u: Meer dan de tempel is hier. 7 Indien gij geweten hadt, wat het zeggen wil: Barmhartigheid wil Ik en geen offerande, dan zoudt gij geen onschuldigen hebben veroordeeld. 8 Want de Zoon des mensen is heer over de sabbat.

Welk méns zou zichzelf "heer over de sabbat" durven noemen? En in Matteüs 12:39-42 lezen we dat Jezus zichzelf "meer dan Jona" en "meer dan Salomo" noemt:

39 Maar Hij antwoordde hun en zeide: Een boos en overspelig geslacht verlangt een teken, maar het zal geen teken ontvangen dan het teken van Jona, de profeet. 40 Want gelijk Jona drie

dagen en drie nachten in de buik van het zeemonster was, zo zal de Zoon des mensen in het hart der aarde zijn, drie dagen en drie nachten. 41 De mannen van Nineve zullen in het oordeel opstaan met dit geslacht en het veroordelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona en zie, meer dan Jona is hier. 42 De koningin van het Zuiden zal in het oordeel optreden met dit geslacht en het veroordelen, want zij is gekomen van de einden der aarde om de wijsheid van Salomo te horen, en zie, meer dan Salomo is hier.

Het is daarmee overduidelijk dat Jezus zichzelf als zijnde Goddelijk verklaart; wie anders is heer over de sabbat dan God zelf, die de sabbat heeft ingesteld?

Jezus luidt het nieuwe Koninkrijk in

Een tweede, niet te missen, punt in het Matteüs Evangelie is dat Jezus het nieuwe Koninkrijk inluidt. Ruim 30 maal komt in het Evangelie van Matteüs de term "Koninkrijk der Hemelen" voor, terwijl in andere Evangeliën deze uitdrukking niet voorkomt! Daarnaast komt een aantal malen het "Koninkrijk Gods" voor (de uitdrukking door de andere Evangelisten en Apostelen gebruikt, waaronder ook Paulus) en "het Koninkrijk". Tot tien maal toe citeert Matteüs de Here zeggend "Het Koninkrijk der Hemelen is als...".

Joods-zijn

Zoals eerder ook aangegeven is het Matteüs Evangelie een evangelie dat het Joods-zijn van Jezus benadrukt. Het lijkt zo te zijn dat Matteüs de bedoeling heeft door te geven dat het Christendom de wáre voortzetting van het Oude Testament is, de wáre voortzetting van het Judaïsme. Hij doet geen moeite bepaalde Joodse gebruiken uit te leggen. Hij begint zijn genealogie bij Abraham, niet bij Adam. Daarnaast vinden we alleen in het Matteüs Evangelie het voorval met de Kananese vrouw, uit het gebied van Tyrus en Sidon, waar hij zegt "Ik ben slechts gezonden tot de verloren schapen van het huis Israëls." (Mat 15:21-29). Daarnaast schrijft hij over zaken betreffende de Tempel en de belastingen, die alleen de Joden aangaan.

De conclusie zou kúnnen zijn dat Matteüs daarom er (nog) vanuit ging dat Jezus slechts voor Israël was gekomen, een gedachte die in het vroege, primitieve, Christendom bij veel Joodse gelovigen heerst; vgl. bijvoorbeeld Hand 10:10-48. De conclusie van Petrus was: "Inderdaad bemerk ik, dat er bij God geen aanneming des persoons is, maar onder elk volk is wie Hem vereert en gerechtigheid werkt, Hem welgevallig, naar het woord, dat Hij heeft doen brengen aan de kinderen Israëls om vrede te verkondigen door Jezus Christus" en even verder lezen we, nadat de Heilige Geest over deze mensen kwam: "Zou iemand het water kunnen weren, om dezen te dopen, die evenals wij de heilige Geest hebben ontvangen?"

Wanneer we denken dat Matteüs dacht dat het Evangelie alleen voor de Joden bedoeld was, als ultieme vervulling van de profetie, dan zitten we er echter naast; want alléén Matteüs schrijft over het bezoek van de Magiërs ("wijzen") uit het Oosten én hij maakt nadrukkelijk melding van het grote gebod om álle volken tot discipelen te maken (Mat. 28:19).

De conclusie moet dus zijn dat Matteüs de nadruk legde op het Joods zijn van het Evangelie en dat Jezus daarom éérst naar de Joden ging maar vervólgens het evangelie naar de heidenen moest worden gebracht, net zoals ondermeer de Apostel Petrus en, later, Paulus deed.

Het Koninkrijk

Zoals opgemerkt is er een sterke nadruk op het Koninkrijk oftewel het Koningschap van Christus. Dit vinden we in het Evangelie zeer mooi uitgewerkt; in die zin is het Matteüs Evangelie zeer thematisch opgezet.

- I. [Proloog] De komst van de Koning (1-4)
 - A. Zijn geboorte (1:1-2:23)
 - B. Begin van zijn bediening (3:1-4:25)

- II. De autoriteit van de Koning (5-9)
 - A. De Bergrede (5:1-7:29)
 - B. Bevestiging door wonderen (8:1-9:38)

- III. De Koninklike agenda (10-12)
 - A. Roeping van de 12 Discipelen (10:1-42)
 - B. De Missie van de Koning (11:1-12:50)

- IV. De tegenstanders van de Koning (13-17)
 - A. Gelijkenissen over het Koninkrijk (13:1-52)
 - B. Het Koninkrijk en conflicten met de ongelovige geestelijken (13:53-17:27)

- V. De Koning en Zijn beleid of bestuur (18:1-23:39)
 - A. De gelovige moet worden als een kind (18:1-35)
 - B. Naar Jeruzalem (19:1-23:39)

- VI. De Koning en de vergeving van zonde (24-28:15)
 - A. De Rede over de laatste dingen (24:1-25:46)
 - B. De Kruisiging (26:1-28:15)

- VII. [Epiloog] De opdract van de Koning (28:16-20)